

وزارت آموزش پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی

کتاب‌مربی - ۴

تبیین برنامه‌ان‌س با قرآن کریم

دوره پیش دبستانی (آمادگی)

راهنمای تولید و تدوین محتوای فعالیت‌های مراکز پیش دبستانی

مسعود تهرانی فرحان
غلام عباس سرشور خراسانی
مسعود وکیل

تبیین

برنامهٔ انس با قرآن کریم

دورهٔ پیش دبستانی

(آمادگی)

راهنمای تولید و تدوین محتوای
فعالیت‌های مراکز پیش دبستانی

مسعود تهرانی فرجاد
غلام عباس سرشور خراسانی
مسعود وکیل

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور

تهرانی فرجاد مسعود، ۱۳۳۹.
تئیس برنامه انس با قرآن کریم: دوره پیش دبستانی (آمادگی)
مؤلفان مسعود تهرانی فرجاد، غلام عباس سرشور خراسانی، مسعود وکیل
تهران: مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، ۱۳۹۰
۶۸ ص. - جدول
978-964-08-0410-0

مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک

وضعیت فهرست نویسی

فیا:

پادداشت

قرآن - راهنمای آموزشی (پیش دبستانی)

شماره افزوده

سرشور خراسانی، غلام عباس

شماره افزوده

وکیل، مسعود، ۱۳۳۹.

شماره افزوده

- سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)

ردیفی کنگره

۱۳۹۰ ت ۹۲ ر ۲ | BP ۶۵

ردیفی دیوبند

۲۹۷/۱۰۷:

شماره کتابشناسی ملی

۲۶۱۰۹۱۵:

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
وزارت آموزش و پرورش

تئیس برنامه انس با قرآن کریم - دوره پیش دبستانی (آمادگی)

راهنمای تولید و تدوین محتوای فعالیت های مراکز پیش دبستانی

مؤلفان: مسعود تهرانی فرجاد، غلام عباس سرشور خراسانی و مسعود وکیل

ویراستار: محمد قدوسی

گرافیسیت: علی دانتور

عکاس: اعظم لاریجانی، محمد بهرامی

چاپ اول: ۱۳۹۰

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

لینوگرافی، چاپ و صحافی از: چاپ حجت

قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

شابک - ۰۲۱۰ - ۰۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN 978-964-08-0410-0

نشانی: تهران: خیابان شهید قریب، پل کریمخان زند، کوچه شهید محمود حقیقت طلب، شماره ۸

تلفن: ۰۳۳۴۰۰۸۸۸۰۰۰۰۰ (دورنویس) (فاکس): ۰۳۳۸۰۰۸۸۹

خواننده محترم، با سلام و احترام، ضمن تشکر از شما خواهشمند است هرگونه نظر، انتقاد و پیشنهاد خود را در مورد این کتاب یا دیگر کتابهای انتشارات مدرسه از طریق پیامنگار (ایمیل) info@emena.ir یا از طریق صندوق پستی ۱۴۱۵۵/۱۹۲۹ ارائه فرمایید. همچنین می توانید کتابهای ما را از طریق پایگاه اینترنتی www.emena.ir ثبت و سفارش دهید تا در کوتاه ترین زمان ممکن، پاسخ لازم با کتاب مورد نظر خود را دریافت کنید.

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۱۰	سخن نخست
۱۳	فصل اول - کلیات
۱۳	شکوفایی فطرت کودک و تربیت‌پذیری وی
۱۵	اهمیت فعالیت‌های قرآنی و ضرورت انس با قرآن در دوره پیش دبستانی
۱۶	ضرورت تناسب محتوا با ویژگی‌های روانی و ذهنی کودکان از ...
۱۸	فصل دوم - تبیین برنامه انس با قرآن کریم در دوره پیش دبستانی
۱۹	رویکرد
۲۰	اصول حاکم بر برنامه انس با قرآن کریم و ...
۲۳	هدف کلی
۲۴	محتوا
۲۴	روش
۲۵	ارزش‌یابی

۲۷	نقش مربی و صلاحیت‌های حرفه‌ای او
۲۷	الف - نقش الگویی مربی
۲۷	ب - صلاحیت‌های حرفه‌ای مربی
۲۸	ج - هماهنگی با والدین
۳۰	وسایل و رسانه‌های آموزشی

فصل سوم - تبیین قلمروهای انس با قرآن کریم؛ روش‌های ارائه قلمروها ...

۳۱	الف) تبیین قلمروها
۳۲	الف - ۱- گوش دادن به قرائت زیبا و جذاب آیات قرآن کریم
۳۲	الف - ۲- حفظ نسبی برخی آیات و سوره‌های کوتاه قرآن کریم
۳۳	الف - ۳- آموزه‌های قرآنی
۳۴	الف - ۴- داستان‌های قرآنی
۳۶	الف - ۵- خواندن قرآن کریم
۳۹	الف - ۶- شناخت کلی از قرآن کریم
۴۰	ب) تلفیق قلمروها
۴۱	ج) روش‌ها
۴۷	د) وسایل آموزشی

فصل چهارم - تولید و سازمان‌دهی محتوای انس با قرآن کریم

۵۲	الف) معیارهای انتخاب محتوا
۵۵	ب) مراحل تولید و سازمان‌دهی محتوا
۶۱	ج) اعتبار بخشی کتاب (مجموعه تولید شده)
۶۲	پیوستها

پیشگفتار

توسعه مشارکت دست‌اندرکاران دوره پیش‌دبستانی - به‌ویژه مربیان محترم - در امر تدوین محتوای آموزشی مناسب این دوره، از دستاوردهای مبارک تصویب راهنمای برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره پیش‌دبستانی در شورای عالی آموزش و پرورش است. با وجود این، نظر به کلی بودن مباحث مطرح شده در راهنمای برنامه مزبور، تشریح و تبیین جزئیات آن و ارائه فرایندها و مطالب مناسب جهت تبدیل برنامه به محتوا، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

برای آنکه مربیان و علاقه‌مندان بتوانند فعالیت‌های آموزشی مناسب را برای کودکان دوره آمادگی (۵ ساله‌ها) براساس راهنمای برنامه درسی پیش‌دبستانی تهیه کنند، باید با موضوعات زیر آشنایی داشته باشند:

● مهم‌ترین ویژگی‌های ذهنی و روانی کودکان ۵ ساله چیست؟

● توانایی‌ها و محدودیت‌های کودکان ۵ ساله برای یادگیری مؤثر چیست؟

● موضوعات مناسب برای یادگیری کودکان ۵ ساله کدام‌اند؟

● محتواهای آموزشی مناسب برای کودکان ۵ ساله را چگونه می‌توان تهیه و ارزیابی کرد؟

● چگونه می‌توان محتواهای آموزشی مناسب را برای اُنس کودکان ۵ ساله با قرآن کریم تهیه و ارزیابی کرد؟

● چگونه می‌توان محتواهای آموزشی مناسب را برای زبان آموزی کودکان ۵ ساله در مناطق دو زبانه تهیه و ارزیابی کرد؟

مجموعه «کتاب مربی» نیز بر همین اساس و به منظور آشنایی مربیان و تولیدکنندگان با چگونگی فرایند تولید محتوای آموزشی، با بهره‌گیری از تجارب کارشناسان این موضوع در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی، در پنج مجلد تدوین شده است.

جلد اول با عنوان «آشنایی با راهنمای برنامه دوره پیش دبستانی» تدوین شده است. این کتاب به تبیین چارچوب انتظارات ملی، اصول حاکم بر تهیه محتوای آموزشی، و دیگر عناصر برنامه مشتمل بر رویکرد، اهداف، اصول و چارچوب محتوا، فعالیت‌های یاددهی - یادگیری و شیوه ارزیابی پرداخته است.

جلد دوم با عنوان «آشنایی با ویژگی‌های کودکان دوره پیش دبستانی» تدوین شده است تا شناخت مربیان را از ویژگی‌های کودکان در ابعاد دینی، جسمی، کلامی، اجتماعی، ذهنی، عاطفی و... افزایش دهد. در جلد دوم، ابتدا به مفهوم کلی رشد و عوامل تأثیرگذار بر آن اشاره می‌شود و آنگاه، ابعاد و جنبه‌های اساسی رشد از حیث ویژگی‌ها و چگونگی کمک به جنبه‌های مختلف آن بررسی می‌شود و سپس، کاربرد و تأثیر فعالیت‌هایی چون قصه، شعر، بازی، نقاشی و... بر رشد همه‌جانبه کودک ارزیابی می‌گردد.

جلد سوم با عنوان «آشنایی با نحوه تهیه و ارزیابی محتوای آموزشی دوره پیش دبستانی» و به منظور افزایش شناخت مربیان در

عمود چگونگی تهیه محتوای آموزشی تدوین شده است. در این جلد نیز ابتدا مراحل برنامه‌ریزی برای یک واحد یادگیری ارائه می‌شود؛ سپس، اجزای آن مشتمل بر چگونگی نیازسنجی، تهیه شبکه مفهومی، تهیه حداقل اهداف و انتظارات، و چگونگی تولید فعالیت‌های یادگیری، مثل قصه، بازی، نقاشی، کاردستی و... تبیین می‌گردد. هم‌چنین چگونگی ارزیابی محتوای آموزشی تولید شده، یا سه دسته معیار شامل ابعاد فنی، اجرایی و برنامه‌ریزی بیان می‌شود.

جلد چهارم به «تبیین برنامه انس با قرآن کریم در دوره پیش‌دبستانی (آمادگی)» اختصاص دارد. توضیحات مربوط به این راهنما در بخش‌های مختلف همین کتاب به تفصیل بیان شده است و جلد پنجم نیز به آشنایی با طراحی و تولید محتوای زبان‌آموزی در مناطق دوزبانه اختصاص یافته است.

مطالب این مجموعه براساس نیاز تولیدکنندگان محتوا، تهیه شده است. امید آن‌که با همت مسئولان و همراهی شایسته مربیان، از این رهگذر امکان بهره‌مندی هرچه بیشتر نوآموزان از برنامه‌های مناسب‌تر فراهم شود.

گروه پیش‌دبستانی

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

